

Súd: Správny súd v Bratislave
Spisová značka: 15Saz/11/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 0723101110
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Filip Hudec
ECLI: ECLI:SK:SpSBA:2023:0723101110.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Správny súd v Bratislave, v konaní pred sudcom JUDr. Filipom Hudecom, v právnej veci žalobcu: A. B. C., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátny príslušník D. E. F., bez cestovného alebo iného dokladu totožnosti, aktuálne umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, zastúpeného: Centrum právnej pomoci, so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, IČO: 30798841, Kancelária Bratislava, so sídlom Námestie slobody 12, 810 05 Bratislava, proti žalovanému: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, Prezídium Policajného zboru, Úrad hraničnej a cudzineckej polície, Riaditeľstvo hraničnej a cudzineckej polície Bratislava,, Mobilná jednotka Policajného zboru Bratislava, so sídlom Regrútska 4, 812 72 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č.: D./XXXX-XX zo dňa 12.09.2023 o predĺžení zaistenia žalobcu, takto

rozhodol:

I. Správny súd v Bratislave rozhodnutie žalovaného č. D./XXXX-XX zo dňa 12.09.2023 zrušuje.

II. Správny súd v Bratislave nariaďuje, aby bol žalobca: A. B. C., narodený dňa XX.XX.XXXX, štátny príslušník D. E. F., bez cestovného alebo iného dokladu totožnosti, aktuálne umiestnený v Útvare policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov, bezodkladne prepustený zo zaistenia.

III. Správny súd v Bratislave priznáva žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú náhradu trov konania, o výške ktorých rozhodne po právoplatnosti tohto rozhodnutia samostatným rozhodnutím vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

1. Správnu žalobou, doručenou súdu dňa 23.10.2023 prostredníctvom žalovaného, sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. D./XXXX-XX zo dňa 12.09.2023 (napadnuté rozhodnutie) o predĺžení zaistenia a svojho bezodkladného prepustenia zo zaistenia.

2. Žalobca správnu žalobu odôvodnil tým, že žalovaný nedostatočne zistil skutkový stav veci, keď sa v konaní a následne odôvodnení napadnutého rozhodnutia absolútne nijakým spôsobom nezaoberal súčasnou bezpečnostnou situáciou na území D. z pohľadu povinnosti dodržiavania čl. 3 Európskeho dohovoru ako aj v zmysle § 81 zákona o pobyte cudzincov, ako aj účelu zaistenia v zmysle § 77 ods. 5 zákona o pobyte cudzincov. Vo vzťahu k povinnosti správneho orgánu zaoberať sa prekážkami file_0.jpg

file_1.wmf

vyhostenia považoval napadnuté rozhodnutie za nepreskúmateľné a vo vzťahu k účelu zaistenia za neúčelné. Tvrdil, že žalovaný na základe nedostatočne zisteného stavu veci a neskúmaním prekážok vyhostenia vec následne nesprávne právne posúdil. Uviedol, že napadnuté rozhodnutie nie je v súlade s čl. 3 Európskeho dohovoru. Poukázal na to, že žalovaný za zákonný účel zaistenia žalobcu stanovil § 88 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov, t. j. zabezpečenie výkonu administratívneho

vyhostenia, no v odôvodnení napadnutého rozhodnutia nezaujal žiadne stanovisko k prípustnosti či reálnej schopnosti zariadenia pre cudzincov zrealizovať výkon rozhodnutia o jeho vyhostení vzhľadom na bezpečnostnú situáciu v D.. Konštatoval, že pokiaľ nie je výkon rozhodnutia o administratívnom vyhostení ani potenciálne možný či prípustný, nie je prípustné ani zaistenie a držanie cudzinca v zaistení - za danej situácie to znamená porušenie čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Poukázal na to, že v krajine jeho pôvodu v D. je zlá bezpečnostná situácia, čo vyplýva z informácií uverejňovaných na internetovom portáli Ministerstva zahraničných vecí a európskych záležitostí Slovenskej republiky publikovaných dňa 11.06.2022 a aktualizovaných ku dňu 11.05.2023. Poukázal aj na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 10 Sza 25/2015 zo dňa 11.11.2016 a rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Sza 26/2015 zo dňa 26.05.2015. Bol taktiež toho názoru, že napadnuté rozhodnutie je nepreskúmateľné nakoľko žalovaný v ňom neuviedol aké ďalšie úkony bude realizovať za účelom realizácie jeho vyhostenia. V tejto súvislosti poukázal na aktuálny rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sak/8/2023 zo dňa 31.07.2023. Uviedol, že žalovaný napadnuté rozhodnutie zakladá iba na dôvodoch poukazujúcich na súlad príslušného rozhodnutia so zákonom o pobyte cudzincov, pričom absentuje odôvodnenie napadnutého rozhodnutia z pohľadu efektivity a účelnosti zaistenia. Tvrdil, že zistené prekážky jeho vyhostenia môžu zakladať právny dôvod buď pre odloženie výkonu rozhodnutia o jeho vyhostení v zmysle § 84 ods. 5 písm. a) zákona o pobyte cudzincov alebo udelenie povolenia na jeho zotrvanie na území Slovenskej republiky v zmysle § 61 zákona o pobyte cudzincov, a teda majú za následok nemožnosť jeho zaistenia pre jeho neúčelnosť, ktorá je vždy v rozpore s čl. 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

3. Podaním zo dňa 23.10.2023, ktoré bolo doručené súdu spolu s administratívnym spisom a správnu žalobou, sa žalovaný vyjadril k správnej žalobe tak, že túto navrhoval zamietnuť. Tvrdil, že zo zápisnice o podaní vyjadrenia č. D./XXXX-XX pred vydaním rozhodnutia o zaistení z 12.06.2023 vyplýva, že žalobca odišiel z krajiny pôvodu z ekonomických dôvodov a jeho cieľová krajina je Nemecko, kam by aj pokračoval ak by bol prepustený. Poukázal aj na to, že v predmetnej zápisnici žalobca neuviedol, že v domovskej krajine by mu malo hroziť prenasledovanie z dôvodu rasy, národnostných alebo náboženských dôvodov, zo zastávania príslušnosti k určitej sociálnej skupine či politických názorov a rovnako neuviedol, že by mu hrozilo kruté, neľudské alebo ponižujúce zaobchádzanie, mučenie alebo trest. Poukázal aj na Rozsudok Najvyššieho správneho súdu SR sp. zn. 6 Sak/2/2023 zo dňa 24.07.2023. Konštatoval, že v minulosti Slovenská republika stotožnila štátnych príslušníkov D., následne im boli prostredníctvom zastupiteľského úradu vystavené náhradné cestovné doklady a boli letecky vyhostení, pričom v roku 2022 išlo o 3 štátnych príslušníkov D., v roku 2021 išlo o 39 štátnych príslušníkov D.. Bol toho názoru, že skúmal možnosť uloženia miernejších opatrení, pričom v tomto prípade je zrejmé, že žalobca nemá zabezpečené žiadne ubytovanie na území Slovenskej republiky a ani nemá dostatočné finančné prostriedky, ani si ich nevie zabezpečiť – považoval za preukázané, že žalobca by tieto stanovené podmienky nevedel splniť a preto žalobcovi nemohol takúto povinnosť uložiť ako alternatívu voči jeho zaisteniu na výkon administratívneho vyhostenia. V tejto súvislosti poukázal na to, že žalobca v zápisniciach D./XXXX-XX, D./XXXX-XX a D./XXXX-XX uviedol, že na území Slovenskej republiky nevlastní žiadnu nehnuteľnosť, taktiež neuviedol žiadnu osobu, ktorá by mu poskytla ubytovanie. Tvrdil, že napadnuté rozhodnutie odôvodnil aj poukázaním na komunikáciu s pracovníkmi Útvoru policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov zo dňa 11.09.2023, a teda, že prostredníctvom systému RCMS bol žalobca stotožnený, na základe čoho mu bude vystavený náhradný cestovný doklad potrebný k vyhosteniu. Uviedol, že dôvodom prečo pristúpil k predĺženiu zaistenia žalobcu je aj ten, že pôvodná doba zaistenia t. j. do 12.09.2023 nie je dostačujúca, nakoľko proces vystavenia náhradného cestovného dokladu, ako aj nájdenie charterového letu do D. môže trvať 2-3 mesiace. Konštatoval, že predĺženie zaistenia bolo nevyhnutné aj na zabezpečenie náhradného cestovného dokladu a realizáciu vyhostenia na územie D. E. F.. Mal za to, že zaistenie žalobcu vychádza zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu veci a teda z podkladov, ktoré si zabezpečil k vydaniu napadnutého rozhodnutia, pričom skúmal podľa § 90 ods. 1 písm. d) zákona o pobyte cudzincov, či účel zaistenia žalobcu naďalej trvá. Zaistenie žalobcu na výkon administratívneho vyhostenia považoval za účelné a efektívne, vecne správne a v každej časti aj dostatočne odôvodnené.

4. Z obsahu administratívneho spisu súd zistil, že dňa 12.06.2023 hliadka Obvodného oddelenia Policajného zboru Bratislava Petržalka - juh zadržala žalobcu, ktorý bol následne predvedený pred žalovaného. Bola vykonaná lustrácia žalobcu v informačných systémoch polície z ktorej bolo zistené, že žalobca nedisponuje oprávnením k zdržiavaniu sa na území Slovenskej republiky, respektíve schengenského priestoru. Po podaní zákonných poučení za prítomnosti tlmočníka bola so žalobcom spísaná zápisnica o podaní vyjadrenia, v rámci spísania ktorej bolo žalobcovi oznámené začatie konania

vo veci jeho administratívneho vyhostenia. V tejto zápisnici žalobca okrem iného uviedol trasu jeho postupu z domovského štátu do Schengenského priestoru, to že nedisponuje žiadnym dokladom totožnosti, že nechce v SR požiadať o azyl, chce ísť do Nemecka, nemá rodinných príslušníkov na území SR, nehrozí mu riziko prenasledovania v domovskej krajine – odišiel z ekonomických dôvodov; nemal pri sebe žiadne finančné prostriedky (následne toho istého dňa, po vydaní rozhodnutia o administratívnom vyhostení žalobcu, bola po podaní zákonných poučení za prítomnosti tlmočníka so žalobcom spísaná aj zápisnica o podaní vyjadrenia, v rámci spisovania ktorej bolo žalobcovi oznámené začatie konania vo veci jeho zaistenia – totožná výpoveď žalobcu ako v predchádzajúcej zápisnici).

5. Následne rozhodnutím č. D./XXXX-XX zo dňa 12.06.2023 žalovaný rozhodol o administratívnom vyhostení žalobcu podľa § 82 ods. 1 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a uložil mu zákaz vstupu na územie Slovenskej republiky a na územie všetkých členských štátov na dobu troch rokov podľa § 82 ods. 3 písm. b) zákona o pobyte cudzincov a rozhodnutím č. D./XXXX-XX zo dňa 12.06.2023 žalovaný rozhodol o zaistení žalobcu na nevyhnutne potrebný čas, najviac do 12.09.2023 podľa § 88 ods. 1 písm. b) a § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov.

6. Listom č. D./XXXX-XX zo dňa 08.09.2023 Útvar policajného zaistenia pre cudzincov Medveďov (ďalej len „ÚPZpC“) sa obrátil na žalovaného a oznámil mu, že dosiaľ nebolo možné realizovať vyhostenie žalobcu z územia SR, nakoľko nebol ešte pre žalobcu vystavený náhradný cestovný doklad a nebol preňho nájdený charterový let do D.. Uviedli, že aktuálne čakajú na potvrdenie termínu letu od návratového špecialistu.

7. Napadnutým rozhodnutím žalovaný rozhodol o predĺžení zaistenia žalobcu na nevyhnutne potrebný čas, najviac do 12.12.2023, podľa § 88 ods. 1 písm. b) a § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov. Rozhodnutie bolo odôvodnené tým, že žalovanému bola dňa 11.09.2023 doručená žiadosť ÚPZpC o predĺženie zaistenia, z ktorej vyplýva, že predĺženie zaistenia je potrebné z dôvodu, že oslovený zastupiteľský úrad doposiaľ nevystavil žalobcovi náhradný cestovný doklad, ako aj nájdenie charterového letu do D. môže trvať 2 – 3 mesiace. Žalovaný zároveň dospel k záveru, že v prípade žalobcu nie je možné realizovať alternatívny spôsob zaistenia podľa § 89 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pobyte cudzincov, pretože žalobca nespĺňa podmienky, za ktorých by mu mohli byť uložené povinnosti podľa označeného zákonného ustanovenia.

Relevantné právne predpisy

8. Podľa § 47 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), v odôvodnení rozhodnutia správny orgán uvedie, ktoré skutočnosti boli podkladom na rozhodnutie, akými úvahami bol vedený pri hodnotení dôkazov, ako použil správnu úvahu pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodoval, a ako sa vyrovnal s návrhmi a námietkami účastníkov konania a s ich vyjadreniami k podkladom rozhodnutia.

9. Podľa § 88 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov, policajt je oprávnený zaistiť štátneho príslušníka tretej krajiny

a) v konaní o administratívnom vyhostení s cieľom zabezpečiť jeho vycestovanie do krajiny podľa § 77 ods. 1, ak

1. existuje riziko jeho úteku, alebo

2. štátny príslušník tretej krajiny sa vyhýba alebo bráni procesu prípravy výkonu jeho administratívneho vyhostenia,

b) na účel výkonu administratívneho vyhostenia alebo výkonu trestu vyhostenia,

c) na účel zabezpečenia prípravy alebo výkonu jeho prevozu podľa osobitného predpisu, ak existuje značné riziko jeho úteku, alebo

d) na účel jeho vrátenia podľa medzinárodnej zmluvy, 78) ak neoprávnenne prekročil vonkajšiu hranicu alebo má na území Slovenskej republiky neoprávnený pobyt.

10. Podľa § 88 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov, rizikom úteku štátneho príslušníka tretej krajiny sa rozumie stav, keď na základe dôvodnej obavy alebo priamej hrozby možno predpokladať, že štátny príslušník tretej krajiny ujde alebo sa bude skrývať, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, nemá udelený pobyt podľa tohto zákona alebo ak mu hrozí uloženie zákazu vstupu na viac ako tri roky.

11. Podľa § 88 ods. 4 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov, štátny príslušník tretej krajiny môže byť zaistený na čas nevyhnutne potrebný, najviac na šesť mesiacov. Policajný útvar je oprávnený počas tohto obdobia opakovane predĺžiť zaistenie štátneho príslušníka tretej krajiny, pričom celkový čas zaistenia nesmie presiahnuť šesť mesiacov. Ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom

potrebným na výkon administratívneho vyhostenia alebo trestu vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespolupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov. Lehotu zaistenia nemožno predĺžiť, ak ide o rodinu s deťmi alebo zraniteľnú osobu. Štátny príslušník tretej krajiny je zaistený dňom vydania rozhodnutia o zaistení.

12. Podľa § 221 ods. 1 SSP, žalobca sa môže správnu žalobou domáhať zrušenia rozhodnutia o zaistení, o predĺžení zaistenia, o predĺžení lehoty zaistenia vydaného podľa osobitného predpisu alebo určenia takého rozhodnutia za nezákonné, ak bol žalobca zo zaistenia prepustený.

13. Podľa § 229 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí, že správna žaloba nie je dôvodná, rozsudkom ju zamietne.

14. Podľa § 230 ods. 1 SSP, ak správny súd po preskúmaní zistí dôvodnosť správnej žaloby podľa § 221 ods. 1, rozsudkom podľa povahy veci

a) zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia a nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia,

b) uloží žalobcovi po vykonanom dokazovaní miernejšie donucovacie opatrenie podľa osobitného predpisu, ktorým sa v plnom rozsahu nahrádza napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, a nariadi žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia (plná jurisdikcia),

c) zruší napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia, ak obsahovalo odstrániteľné vady, a vec vráti na ďalšie konanie žalovanému,

d) určí, že napadnuté rozhodnutie o zaistení, rozhodnutie o predĺžení zaistenia alebo rozhodnutie o predĺžení lehoty zaistenia bolo nezákonné.

15. Podľa § 89 ods. 1 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov, policajný útvar, ktorý koná vo veci zaistenia, môže štátnemu príslušníkovi tretej krajiny namiesto jeho zaistenia uložiť povinnosť

- a) hlásenia pobytu alebo
- b) zložiť peňažnú záruku.

16. Podľa § 89 ods. 2 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov, o druhu a spôsobe uloženia povinnosti podľa odseku 1 rozhoduje policajný útvar, pričom prihliada na osobu štátneho príslušníka tretej krajiny, jeho pomery a mieru ohrozenia účelu zaistenia. Povinnosť podľa odseku 1 však nemožno uložiť, ak ide o konanie vo veci administratívneho vyhostenia z dôvodu podľa § 82 ods. 2 písm. a) alebo písm. b).

17. Podľa § 89 ods. 3 zákona č. 404/2011 Z.z. o pobyte cudzincov, policajný útvar môže uložiť povinnosť podľa odseku 1 len vtedy, ak štátny príslušník tretej krajiny preukáže zabezpečenie ubytovania počas trvania tejto povinnosti a finančné zabezpečenie pobytu vo výške podľa § 6; to neplatí, ak ide o žiadateľa o azyl. O uložení povinnosti podľa odseku 1 môže policajný útvar rozhodnúť aj počas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny. Proti rozhodnutiu o uložení povinnosti podľa odseku 1 sa nemožno odvolať.

Posúdenie veci správnym súdom

18. Správny súd v Bratislave ako súd vecne, miestne a kauzálny príslušný [§ 10, §13 ods. 3, § 17 písm. a) SSP] v konaní o správnej žalobe vo veciach azylu, zaistenia a administratívneho vyhostenia posudzujúc správnu žalobu neformálne a neviazaný jej žalobnými bodmi (§ 206 ods. 3 SSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj administratívne konanie, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, oboznámil sa s obsahom súdneho spisu a administratívneho spisu žalovaného, a podľa stavu veci v čase vyhlásenia rozhodnutia správneho súdu podľa § 206 ods. 4 SSP dospel k záveru, že správna žaloba je dôvodná. O žalobe rozhodol podľa § 228 SSP na pojednávaní uskutočnenom dňa 02. novembra 2023 bez prítomnosti účastníkov konania, za dodržania podmienok podľa § 114 SSP. Účastníci konania súhlasili s prejednaním veci bez ich prítomnosti.

19. Správny súd podľa § 119 SSP vychádzal zo skutkového stavu zisteného žalovaným, ktorý je zosumarizovaný vyššie, pričom nezistil žiadne relevantné dôvody na jeho doplnenie.

20. Predmetom súdneho prieskumu je rozhodnutie žalovaného č. D./XXXX-XX zo dňa 12.09.2023 o predĺžení zaistenia žalobcu najviac do 12. decembra 2023 z dôvodu, že doposiaľ nebolo možné preňho napriek vykonaným úkonom zabezpečiť vydanie náhradného cestovného dokladu (nebol preňho nájdený ani charterový let do D.) potrebného na jeho administratívne vyhostenie.

21. Žalobca v žalobe namietal nedostatočne zistený skutkový stav žalovaným z pohľadu bezpečnostnej situácie v D., nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia v súvislosti s prekážkami jeho vyhostenia, aktuálnu neúčelnosť jeho zaistenia a neuvedenie žalovaného aké ďalšie úkony bude realizovať za účelom výkonu jeho administratívneho vyhostenia.

22. Úvodom správny súd uvádza, že podľa článku 5 ods. 1 písm. f) Dohovoru, možno osobu pozbaviť osobnej slobody na základe postupu ustanoveného zákonom vtedy, ak ide o zákonné zatknutie, či iné pozbavenie osobnej slobody, aby sa zabránilo jej nepovolenému vstupu na územie štátu alebo osoby, proti ktorej sa vedie konanie o vypovedaní alebo vydaní. V zmysle ustálenej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, aby mohlo byť pozbavenie osobnej slobody zákonné, musí byť efektívne a účelné. Jedná sa o kumulatívne podmienky a preto musia byť splnené súčasne. Pri absencii niektorej z nich nemožno hovoriť o oprávnenom pozbavení osobnej slobody navrhovateľa.

23. Vyššie uvedené požiadavky pre zaistenie cudzincov, t.j. účelnosť a efektívnosť, musia byť splnené nielen v čase vydania rozhodnutia o zaistení, ale aj počas celej doby trvania zaistenia, čomu zodpovedá aj povinnosť žalovaného vyjadrená v § 90 ods. 1 písm. d/ zákona o pobyte cudzincov skúmať po celý čas zaistenia štátneho príslušníka tretej krajiny, či trvá účel zaistenia.

24. Na uvedené reflektuje aj ustálená rozhodovacia prax správnych súdov, ktorá vníma zaistenie cudzinca ako mimoriadny inštitút, ktorým sa fakticky obmedzuje alebo v závislosti na povahe, dĺžke, dôsledkoch a spôsobe zaistenia dokonca zbavuje osoba jej osobnej slobody. Ide teda o veľmi citelný a intenzívny zásah do jedného z najvýznamnejších práv jednotlivca. Takýto zásah môže byť prípustný len za prísne vymedzených podmienok definovaných nielen zákonom o pobyte cudzincov, ale predovšetkým ústavným poriadkom Slovenskej republiky. Krajnej povahy tohto inštitútu si bol napokon vedomý aj zákonodarca, a preto ustanovením § 88 ods. 4 zákona o pobyte cudzincov (nadväzujúcim na obdobnú úpravu v článku. 15 ods. Smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/115/ES z 16.12.2008 o spoločných normách a postupoch členských štátov na účely návratu štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí sa neoprávnené zdržiavajú na ich území) striktne obmedzil dobu, po ktorú je možné cudzinca obmedziť na slobode najviac na 6 mesiacov, respektíve ak možno predpokladať, že napriek vykonaným úkonom potrebným na výkon administratívneho vyhostenia štátneho príslušníka tretej krajiny alebo výkon trestu vyhostenia sa tento výkon predĺži z dôvodu, že štátny príslušník tretej krajiny dostatočne nespupracuje, alebo z dôvodu, že mu zastupiteľský úrad nevydal náhradný cestovný doklad v lehote podľa prvej vety, môže policajný útvar rozhodnúť, a to aj opakovane, o predĺžení lehoty zaistenia, pričom celková doba predĺženia lehoty zaistenia nesmie presiahnuť 12 mesiacov.

25. Správny súd v tejto súvislosti konštatuje, že už počas prvých 6 mesiacov zaistenia musí konajúci orgán verejnej správy robiť reálne a nie iba iluzórne úkony smerujúce ku výkonu administratívneho vyhostenia. Zároveň nemožno zamieňať nečinnosť žalovaného s nečinnosťou zastupiteľského úradu, ktorému bola adresovaná žiadosť o vydanie náhradného cestovného dokladu.

26. Správny súd poukazuje na to, že žalovaný vydal napadnuté rozhodnutie argumentujúc, že napriek vykonaným úkonom smerujúcim k vystaveniu náhradného cestovného dokladu pre žalobcu, k jeho vystaveniu nedošlo, pričom nebol preňho nájdený ani charterový let do D.. Na obširnejšie zdôvodnenie naplnenia predpokladov predĺženia zaistenia je skúpe tak napadnuté rozhodnutie ako aj samotná žiadosť ÚPZpC. Strohé a nejasné tvrdenia o vykonaných úkonoch smerujúcich k výkonu administratívneho vyhostenia žalobcu sú navyše aj v rozpore s predloženým administratívnym spisom, v ktorom sa nenachádzajú žiadne záznamy o tom, že by ÚPZpC zmienené úkony vykonal. Správny súd k počudovaniu taktiež zistil, že v ňom absentuje dokonca prvotná žiadosť o vydanie náhradného cestovného dokladu, ktorá mala byť vykonaná bezprostredne po zaistení žalobcu. Správne mu súdu preto nezostalo nič iné, iba skonštatovať, že v dôsledku javiacej sa faktickej nečinnosti vo vzťahu k zabezpečeniu vydania náhradného cestovného dokladu sa ďalšie zaistenie žalobcu (s prihliadnutím na zásadu v pochybnostiach v prospech žalobcu) javí ako neefektívne a neúčelné.

27. Podobný prípad riešil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozsudku z 08. decembra 2020, sp. zn. 10Szak/13/2020, podľa ktorého pasivita žalovaného môže viesť až ku záverom o samoučelnosti zaistenia: „Administratívny spis žalovaného v tejto súvislosti neposkytuje žiadne podklady, na základe ktorých by bolo možné hodnotiť účelnosť a efektívnosť zaistenia sťažovateľa, nakoľko dokumentuje iba skutkový stav veci ku dňu vydania rozhodnutia o zaistení, podanie správnej žaloby a vyjadrenie žalovaného k nej. Identifikácia úkonov, ktoré je v prípade zaisteného potrebné vykonať (pre úspešnú realizáciu vyhostenia – pre ktorý dôvod je držaný v zaistení) poskytuje súdu v prípade

preskúmania zákonnosti rozhodnutia, vzhľadom na počiatočné štádium zaistenia, iba informáciu o predpokladanej aktivite žalovaného, čo dáva súdu možnosť hodnotiť efektívnosť takéhoto zaistenia len do budúcnosti. Avšak v prejednávanej právnej veci sťažovateľ podal správnu žalobu o prepustenie zaistenia v čase, keď bol v zaistení už viac ako dva mesiace. V takomto pokročilom štádiu pobytu v zaistení je pre posúdenie účelnosti a efektívnosti zaistenia (mať zaisteného k dispozícii pre účel výkonu administratívneho vyhostenia) nevyhnutné hodnotiť doposiaľ vykonané kroky žalovaného smerujúce k naplneniu tohto účelu (úspešný výkon vyhostenia), pričom prípadne zistená pasivita žalovaného by dôvodne viedla k záveru o tom, že pozbavenie osobnej slobody sťažovateľa je samoučelné.“

28. V tejto súvislosti správny súd poukazuje najmä na aktuálny rozsudok Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Sak/8/2023 zo dňa 31.07.2023 (prakticky totožný prípad) podľa ktorého: „Vzhľadom na to, že žalovaný v dôvodoch svojho rozhodnutia o predĺžení zaistenia len stručne uvádza, že sťažovateľ bol zaevidovaný do systému RCMS za účelom jeho identifikácie a následného vystavenia náhradného cestovného dokladu, pričom doba zaistenia t. j. do 13.05.2023 nie je dostačujúca, nakoľko proces vystavenia môže trvať 2 — 3 mesiace a predĺženie zaistenia je nevyhnutné na zabezpečenie náhradného cestovného dokladu a realizáciu vyhostenia na územie D. E. F., námietka sťažovateľa, že žalovaný v dôvodoch napádaného rozhodnutia bližším spôsobom nijako nešpecifikuje, aké ďalšie úkony ešte plánujú policajné útvary vykonať za účelom vystavenia náhradného cestovného dokladu pre sťažovateľa, aby tak zabezpečili výkon administratívneho vyhostenia sťažovateľa, bola kasačným súdom vyhodnotená za dôvodnú“.

29. Pokiaľ žalovaný v rozhodnutí o zaistení aspoň exemplifikatívne vymedzil úkony, ktoré sú mu z jeho praxe známe a vie, že tieto úkony sú potrebné na zabezpečenie vykonania administratívneho vyhostenia, nie je možné tolerovať, ak podľa nich následne (bez ďalšieho zdôvodnenia) nepostupuje. Pokiaľ bol žalobca zaistený na účely administratívneho vyhostenia, a to sa v dôsledku nečinnosti žalovaného odďaľuje až do stavu, že jeho skutočný výkon je v nedohľadne, nemožno považovať zaistenie za napĺňajúce účel, ktorý žalovaný sám stanovil.

30. S ohľadom na uvedené dospel správny súd k záveru, že napadnuté rozhodnutie nemá oporu v administratívnom spise predloženom žalovaným, a teda skutkové zistenia v podobe vykonaných úkonov smerujúcich k administratívne vyhosteniu žalobcu z neho nevyplývajú, v dôsledku čoho toto rozhodnutie podľa § 191 ods. 1 písm. f) SSP v spojení s postupom podľa § 230 ods. 1 písm. a) zrušuje a nariaďuje žalovanému bezodkladné prepustenie žalobcu zo zaistenia.

31. Správny súd len pre úplnosť dodáva, že nepovažoval za potrebné pristúpiť k posúdeniu dôvodnosti ďalších námietok účastníkov konania, nakoľko tieto už nemohli mať za následok ponechanie žalobcu v zaistení. Správny súd sa nimi preto bližšie nezaoberal.

32. O nároku na náhradu trov konania rozhodol správny súd na základe § 175 ods. 1 v spojení s § 167 SSP s poukazom na výsledok konania a žalobcovi, ktorý mal plný úspech v konaní, priznal právo na ich náhradu v plnom rozsahu. O ich výške rozhodne podľa § 175 ods. 2 SSP po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustná kasačná sťažnosť.

Rozsudok správneho súdu o správnej žalobe vo veciach zaistenia nadobúda právoplatnosť uplynutím lehoty siedmich dní od doručenia rozsudku alebo podaním kasačnej sťažnosti v tej istej lehote proti tomuto rozsudku (§ 145 ods. 3 SSP).

Prípadná kasačná sťažnosť musí byť podaná v lehote sedem dní od doručenia rozhodnutia a podáva sa na Správnom súde v Bratislave v počte vyhotovení, zodpovedajúcom počtu účastníkov konania. (§ 443 SSP).

Kasačná sťažnosť má odkladný účinok, ak bola podaná proti rozhodnutiu správneho súdu vo veci samej vydanému v konaní o správnej žalobe vo veciach zaistenia a administratívneho vyhostenia (§ 446 ods.2 písm. d) SSP).

Kasačná sťažnosť nie je prípustná, ak sa opiera o iné dôvody, ako sú uvedené v § 440, ak sa opiera o dôvody, ktoré sťažovateľ neuplatnil v konaní pred správnym súdom, v ktorom bolo vydané napadnuté rozhodnutie, hoci tak urobiť mohol, ak smeruje len proti dôvodom rozhodnutia správneho súdu. (§ 439 SSP).

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie

rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len "sťažnostné body"), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh).

Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti (§ 445 SSP).

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom. Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ak ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), ak je žalovaným Centrum právnej pomoci (§ 449 SSP).